

Бойові машини Армії США М2 «Бредлі» і танки М1А2 «Абрамс» групи «Бульдог» (рота «Браво») оперативної тактичної групи «Бандит» (1-й батальйон 37-го бронетанкового полку 1-ї бригади 1-ї бронетанкової дивізії) на чолі з капітаном Майком Баджемою (позивний Main Gun — «Головна гармата») надають вирішальну вогневу підтримку американським та іракським піхотинцям і морським котикам взводу «Чарлі» під час бойової операції в південно-центральної частині міста Рамаді. У складі групи «Бульдог» та ОТГ «Бандит» були чудові, рішучі й професійні солдати, чия відважна реакція рятувала морських котиків спецпідрозділу «Брузер» під час численних бойових операцій.

(Фото надав МАЙК БАДЖЕМА)

* Тут і далі слово «Армія» (зокрема у словосполученні «Армія США») і якщо написано з великої літери означає Сухопутні війська США — найбільший за чисельністю й найстаріший із шести видів Збройних сил США. — Прим. пер.

Вступ

Знайти рівновагу

Лейф Бабін

СЕКТОР J, ПІВДЕННО-ЦЕНТРАЛЬНА ЧАСТИНА РАМАДІ,
ІРАК, 2006 РІК

Приготуйтеся — зараз буде, — промовив у внутрішній радіоканал голос, спокійний, як у стюардеси, яка просить пасажирів скласти столики перед приземленням. Вулиця перед нами спорожня. Місцеві жителі, наче за помахом чарівної палички, раптом зникли. І ми знали, що це означає: ворожа атака була неминучою. Волосся на моїй потилиці најжачилося.

Після багатьох запеклих перестрілок у Рамаді фраза «Приготуйтеся — зараз буде» стала популярним жартом, який послаблював напругу саме тоді, коли ми знали, що небезпека вже близько. Що безтурботніше її вимовляли за найскладніших обставин, то кумедніше вона звучала.

Був розпал дня, коли наш патрульний загін морських котиків та іракських солдатів рухався вузькою міською вуличкою, побіч якої височіли бетонні стіни.

Раптом світ вибухнув. Десятки куль, кожна з різким надзвучковим тріском, прошили повітря і з оглушливим гуркотом увігналися в бетонну стіну поруч зі мною. Уламки бетону розлетілися на всі боки. Важкі залпи обстрілу нагадували удари відбійних молотків, які одночасно трощили вулицю й стіни навколо нас.

Ми натрапили прямо на бензопилу противника. Бойовики обстрілювали нас із різних напрямків зі стрічкових кулеметів. Я не бачив ані їх, ані звідки вони стріляли, але кількість ворожих куль, що пролітала в повітрі навколо нас, була просто шаленою.

Сховатися було ніде. Вузька вуличка південно-центральної частини Рамаді, обмежена високими стінами з обох боків, не мала жодного укриття. Одне припарковане авто на узбіччі трохи далі по дорозі і звичайне сміття, розкидане повсюди, — більше нічого не було між нами і ворожими кулеметами. Загін переміщувався двоколонним строем, тож ми розбіглися по різні боки вулиці, притиснувшись до стін. Не було нічого, що захистило б нас від куль. Але на нашому боці таки було дещо — нищівна вогнева міць. Ми були наготові до стрілянини, щоразу як патрулювали контрольований противником район, тож заходили туди важкоозброєними. Кожне відділення з восьми морських котиків мало щонайменше чотири стрічкові кулемети, щоб відбити будь-яку атаку противника. Коли ми потрапляли під обстріл, миттєво реагували шквальним вогнем на придушення: «Прикривай і рухайся». Завдяки важкому досвіду багатомісячних боїв у міському середовищі спецпідрозділ «Брузер» здобув значних практичних навичок застосування цього фундаментального принципу вогневого протистояння.

За долі секунди морські котики з великими кулеметами напереваги розпочали найбільш нещадний і смертоносний шквал вогню, який тільки можна уявити. Попри напруженість і жорстокість ближнього міського бою, я все ж не міг стримати усмішки.

Бляха, я любив цих хлопців — «великих крутих бойових плавців», які несли важкі кулемети Mk48* і Mk46 (вимовляємо як «Марк сорок вісім» і «Марк сорок шість») і вагу сотень набоїв на додаток до бронезилетів, касок, рації, води і всього іншого, під палючим літнім іракським сонцем.

* Mark 48 — середній кулемет калібру 7,62 мм стандарту НАТО, розроблений спеціально для підрозділів морських котиків ВМС США, і старший брат Mark 46, легшого середнього кулемета калібру 5,56 мм стандарту НАТО.

Завдяки кулеметникам морських котиків ми залишалися живі. Наші снайпери знищували багато поганих хлопців, отримуючи за це заслужені похвали, але щоразу, коли нас атакували, саме кулеметники морських котиків придушували вогонь противника. Вони з неймовірною точністю вели вогонь із кулеметів з плеча, стоячи або на колінах. Ці кулеметні черги знищували бойовиків, які нас обстрілювали, або змушували їх ховатися в укриття (а отже, вони втрачали змогу вести по нас прицільну стрільбу), що давало нам змогу маневрувати, обходити з флангів чи просто залишити вулицю й вибратися подалі від небезпеки.

Незважаючи на десятки куль, що влучали у вулицю і стіни поруч з нами, ніхто не постраждав. У цьому й полягала вся сила «Прикривай і рухайся».

Мені, як командирові взводу «Чарлі» і старшому за званням, так і кортіло зателефонувати, віддати усний наказ відступити й обрати найближчу будівлю для «опорного пункту», де ми заховалися б за бетонними мурами, виставили охорону й зайняли позиції на даху. Звідти ми могли визначити місце перебування нападників, вислати загін, щоб обійти їх з флангу, або викликати танки, які рознесли б їх нафіг. Я з дитинства мріяв бути бойовим командиром. Хотів бути морським котиком ще із середньої школи, коли дізнався про легендарний підрозділ спеціальних операцій ВМС США. Найбільше я мріяв керувати складними бойовими операціями в такому місці, як Рамаді. Кожна клітина мого тіла прагнула взяти на себе відповідальність, віддати усний наказ, який можна було б почути крізь звуки невгамовної стрілянини.

Але головним був не я.

Керівником цієї конкретної бойової операції був наймолодший за званням заступник командира взводу «Чарлі» (або заступник офіцера, відповідального за виконання завдань*) — найменш досвідчений офіцер у взводі. Це була його операція, і він ухвалював рішення.

* Англ. assistant officer in charge, AOIC. — Прим. пер.

Я, звісно, втрутився б і взяв рішення на себе, якби мій заступник або хтось інший потребував цього в критичній ситуації. Але він був чудовим офіцером на пару з нашим видатним і досвідченим старшиною взводу Тоні Ефраті й не раз підтвердив своїми діями мою цілковиту довіру.

Офіцер швидко вказав на велику будівлю, у якій можна було б укріпитися. Доки частина морських котиків вела вогонь на придушення, інші проходом з вулиці рушили до вхідних воріт і зайшли на територію об'єкта.

Зі своєї позиції ближче до центру патрульного загону я помітив щонайменше одну вогневу позицію противника за кілька кварталів перед нами і випустив із гранатомета M203, встановленого під мою гвинтівкою M4, кілька 40-міліметрових осколково-фугасних «золотих яйок». Запущені понад головами нашого патруля в бік позиції противника, вони розірвалися вогняними спалахами. Внесок невеликий, проте на додаток до кулеметного вогню це досить ефективний спосіб примусити поганців якийсь час не висовуватися.

Я підбіг до вхідної брами комплексу і зайняв позицію просто на вулиці поруч, скеровуючи бійців, які забігали всередину. Марк Лі зі своїм важким кулеметом Mk48 стояв на вулиці трохи попереду мене, накриваючи противника стрічкою за стрічкою нищівним вогнем. Марк був справжнім звіром. Він прикривав нас. Ворожі кулі все ще тріщали поруч і свистіли вулицею, але коли Марк натискав на гашетку, їхні постріли ставали менш точними.

Я обернувся обличчям до хвоста патруля. Один з останніх котиків, що залишився на вулиці, щодуху біг до мене.

— Вперед! — крикнув я йому, махнувши рукою в бік воріт.

Аж раптом, лише за кілька кроків від мене і безпечних бетонних стін, боєць різко рвонувся вперед і з усієї сили впав обличчям до землі. Я з острахом метнувся до нього. «Все, його вбили, — подумав я. — Мабуть, куля в груди або в голову».

Я підскочив до нього, очікуючи побачити криваве місиво. На мій подив, котик спокійно лежав і всміхався до мене.

— З тобою все гаразд? — перекикував я звуки стрілянини. Кулі просвистували повз, здіймаючи в повітря пилюку за метр-два від нас і рикошетом відскакуючи від сусідніх стін.

— Я в нормі, — відповів боєць. — Просто спіткнувся.

Я з полегшенням усміхнувся у відповідь, радіючи, що він не був тяжко поранений чи мертвий.

— Братан! — силкувався я бути голоснішим за перестрілку. — Я думав, тобі башку прострелили!

Ми обоє розсміялися.

Я швидко схопив його за руку і допоміг звестися на ноги. Ми чимдуж побігли назад до воріт. Коли котик шмигнув у ворота, я вибіг уперед і плеснув Марка по спині.

— Останній! — крикнув я, даючи йому зрозуміти, що всі зайшли. Я прикрив Марка, коли він відступав зі своїм великим спрямованим у небо стволом, з дула якого ще йшов дим, і ми разом проскочили у браму. Врешті-решт усі вийшли з вулиці за лінію вогню противника й опинилися всередині будівлі, за бетонними стінами. Попри запеклу атаку противника зі значною вогневою міццю, завдяки Маркові та іншим нашим кулеметникам, яких підтримували бійці морських котиків із гвинтівками M4, ніхто з нас не постраждав.

Я виліз на дах, де стрільці морських котиків зайняли вогневі позиції. Поки бойовики, не припиняючи стріляти, перебігали від будівлі до будівлі, ми відкрили вогонь на ураження. Уже згаданий заступник офіцера, разом із радистом взводу «Чарлі», перебували на даху, оцінюючи обстановку.

— Що думаєш робити? — запитав я його.

— Викличемо на допомогу танки, — спокійно відповів він. Хлопець був незворушним під час обстрілу — чудова риса, яку має розвивати кожен лідер.

— Плюс!* Це було цілком правильне рішення. У нас була найвища позиція на даху, а за бетонними стінами мали надійний захист. Радист морських котиків зв'язався з ротною групою «Бульдог»

* Англ. Roger — американський військовий код для «зрозуміло». — Прим. пер.

Армії США (рота «Браво» 1-го батальйону 37-го бронетанкового полку 1-ї бригади 1-ї бронетанкової дивізії) і попросив викотити до нас потужну вогневу міць танків M1A2 «Абрамс». Ми любимо цих вояків з їхнім командиром Майком Main Gun Баджемою. Всупереч смертельній загрозі «есвепешок»*, які знищили кілька танків у цьому південно-центральному районі Рамаді, щоразу як ми викликали підтримку, «Головна гармата» Майк особисто сідав у свій танк і в супроводі ще одного танка «Бульдог» відважно приїжджав нам на допомогу. Ми ризикували й вирушали на патрулювання вглиб небезпечної території противника тільки тому, що знали: якщо ми потрапимо в халепу, підрозділ «Бульдог» нас прикриє. Майк і його солдати були чудовими, хоробрими воїнами. Вони зробили б усе від них залежне, щоб дістатися до нас попри будь-які небезпеки чи труднощі. І коли вони прибували на своїх танках, то *приносили із собою грім*.

Екіпажі танків за кілька хвилин зібралися й підїхали до нас. Ми й далі відбивали вогонь противника з кількох напрямків. Один з морських котиків визирнув через стіну даху, щоб побачити, де саме є погані хлопці. Щойно він це зробив, його голову різко відкинуло назад, і він упав навznak. Відтак піднявся, неушкоджений, дивуючись, що це в біса таке було. Коли боець зняв шолом, щоб оглянути його, на його передній частині, а саме на кріпленні прицілу нічного бачення, він побачив глибоку вибоїнку, звідки зрикошетила ворожа куля. Ще кілька сантиметрів нижче — і куля рознесла б йому голову.

— Що там? — запитав морський котик, що сидів поруч.

— Та, трошки підстрілили, — відповів той з усмішкою, показуючи на свій шолом.

Це був небезпечний момент, але, на щастя, ми з нього просто посміялися.

Доки ми чекали на даху, я увімкнув рацію, щоб прослуховувати канал зв'язку роти «Бульдог». Почув, як «Головна гармата»

* СВП — саморобний вибуховий пристрій (англ. IED, improvised explosive device). Тут автор має на увазі смертоносні придорожні міни, які були основною і найнефективнішою зброєю бойовиків. — *Прим. пер.*

Майк запитав, чи можемо ми позначити будівлі, звідки бойовики продовжували обстрілювати нас.

— У вас є червоні димові шашки? — запитав радист. У мене їх не було.

— Маємо трасери, — відповів я. Радист морських котиків мав повний магазин трасувальних набоїв, які випромінювали в повітрі помаранчеве світіння вздовж траєкторії польоту кулі. Марк Лі також мав трасери у своєму поясі з набоями — кожен п'ятий патрон. Ми передали план Майкові і його танкістам. Коли важкі танки «Абрамс» наближалися, скрегочучи гусеницями по бетонній вулиці, я почув по рації команду позначити ціль і негайно передав наказ голосом.

— Позначити ціль! — крикнув я. Марк і радист котиків висвітили позицію противника вогнем трасерів.

«Приготуйтеся — зараз буде», — подумав я, коли «Абрамс» Майка повернув свою дебелу башту й навів потужну 120-міліметрову гармату на будівлю, звідки нас обстрілювали. Танк спрямував на будівлю свою громову лють і поклав край ворожому обстрілу. Вцілілі бойовики поспіхом відступили. Завдяки Майкові та його бійцям-«бульдогам» того дня противник більше не стріляв по нас. Танки вкотре стали нашим порятунком. Об'єднана команда морських котиків і солдатів Сухопутних військ США дала бойовикам більше, ніж вони могли подужати. А мій заступник ще раз довів, що він сильний, професійний і розважливий лідер, навіть у шаленій напрузі ближнього бою.

Але так само, як мій заступник командира взводу мав бути готовим вести за собою, цього разу і я мав бути готовим йти за ним. Мета кожного лідера — зробити себе непотрібним. Цього ніколи не вдається досягти повністю, але, призначивши відповідальними молодших командирів і бійців передової, наш взвод морських котиків і спецпідрозділ почали діяти набагато результативніше. Це сформувало культуру лідерства на всіх рівнях команди. Намагання балансувати між керівництвом і послідовництвом було прикладом дихотомії лідерства — рівноваги, яку кожен лідер має знайти між двома протилежними силами. Бути готовим вести за собою, але також знати, коли йти за кимось.